

Catalunya és nom de dona

Article del president de la Diputació de Lleida, Joan Talarn, en motiu de la Diada Nacional de Catalunya

Joan Talarn, president de la Diputació de Lleida | Diputació de Lleida

[despiece]Senyor director,
[nointext]

Més de 300 anys després de l'abolició de les constitucions del Principat, el País Valencià i les Illes, i la instauració d'una monarquia absolutista, que transformà la Seu Vella de Lleida en assentament militar per castigar la gent vençuda i reprimida, continuem testimoniant que si bé és cert que les forces franco-castellanes van posar fi a un estat català amb prop de mil anys d'història, no ho és menys, de cert, que mai no van aconseguir el seu objectiu final: assimilar, derrotar i esborrar la memòria de la Nació Catalana. Ni llavors ni al llarg d'aquests tres segles.

Sobre els fets que recordem avui, la versió de la historiografia moderna generalment admesa explica la unanimitat en els sentiments austròfils dels catalans. Si bé la decisió de resistència final de la Diputació del General es pren ?per mantenir-se baix lo suau domini del Emperador y Rey nostre (que Déu guardi)?, també es pren, d'una forma ben explícita, ?per la conservació de les Llibertats, Privilegis y Prerrogatives dels Cathalans?. Després de la batalla d'Almansa i la caiguda de Lleida el 1707, l'adhesió catalana a l'arxiduc Carles pren un matís alliberador.

Amb la retirada de les tropes aliades, en un moment d'abandó internacional, es produeix una insurrecció general contra l'ocupant. El problema dels filipistes era que ?no hay nadie de este país que nos sea favorable?, tal i com confessà el marquès de Valdecañas. Al gener de 1714 el camp català s'alça en armes contra les tropes borbòniques malgrat que s'incendiaven i destruïen sense contemplació els pobles que acollien miquelets. És aleshores, com observa la historiadora Núria

Sales i Folch, que miquelets, sometents i soldats catalans combatran no al crit de 'visca el rei?', si no al de 'visca la terra!' o 'visca la pàtria!'.

La desproporció dels dos bàndols era abismal. La sorpresa dels borbònics en entrar a Barcelona la matinada del dia 11 va ser comprovar que la ciutat no disposava d'una guarnició de militars, sinó que la resistència a un poderós exèrcit professional de 90.000 homes que assetjava Barcelona l'havien protagonitzada 5.000 ciutadans, sobretot menestrals voluntaris, i també vells, canalla i, evidentment, dones.

Tot i que la dona és negligida i relegada de bona part de la narrativa històrica, cal tenir present que, en la defensa de les llibertats nacionals d'aquell 1714, les dones van lluitar, també, fins que no els van quedar forces per seguir combatent més enllà de qualsevol esperança racional de victòria. La periodista i escriptora Patrícia Gabancho en va rescatar fa pocs anys alguns dels personatges femenins fascinants d'aquell moment que la història mantenia en l'oblit.

Les dones prenen consciència de la importància del seu paper en la transformació de les societats. Mentre aquí ens sumíem en la foscor de l'absolutisme borbònic imposat per Felip V, a l'altra banda dels Pirineus s'alliberaven de la tirania i l'escriptora i filòsofa Olympe de Gouges proclamava al 1791, a la França de la Revolució, la 'Declaració dels Drets de la Dona i la Ciutadania', possiblement el primer text fundacional del que ara reconeixem com el moviment feminista.

'El feminisme és la ideologia alliberadora que atorga un plus a les altres lluites contra la desigualtat i les discriminacions'. És una definició de l'activista lleidatana Elvira Siurana que podreu sentir ben aviat, en la segona fase de la campanya amb la que l'Àrea d'Igualtat de la Diputació reivindica que 'Lleida és nom de dona'. Des de posicions compromeses amb el feminisme és des d'on, per exemple, s'està mobilitzant la comunitat internacional en defensa dels drets a les persones a l'Afganistan després de la presa del poder per part del moviment radical talibà.

Aquella Generalitat de Catalunya que fa 300 anys va ser aixafada en favor d'un estat espanyol unificat va estar representada ahir a la Seu Vella per una consellera de Presidència, l'honorable Laura Vilagrà i Pons, demostrant que Catalunya és nom de dona. Restava molta feina a fer, tant en una representació més justa de les dones als centres de poder com en l'alliberament de la nostra nació, però seria injust no reconèixer que hem donat passes.

No podem oblidar noms com els de Carme Forcadell, Dolors Bassa, Clara Ponsatí, Meritxell Serret, Anna Gabriel i Marta Rovira, mirall de tantes i tantes dones i homes que han patit i continuen patint la repressió que l'estat va iniciar fa 300 anys i ha exercit sistemàticament sota diversos mecanismes. Ara els obliguem a seure's en una taula de negociació en la qual un Govern català, hereu de la victòria popular de l'1 d'octubre contra la desproporció armada, representa l'exigència d'una resposta política i democràtica als nostres anhels de llibertat.

'Som aquí per a fer conèixer la nostra causa, que és la causa de Catalunya i també, sobretot, la causa de la democràcia?', com proclamava Muriel Casals. Fem bandera de la nostra identitat, superant llargues campanyes de repressió social i cultural, gràcies a la perseverança, a la consciència col·lectiva i l'estima a la nostra terra. Llibertat, també, és nom de dona.

Joan Talarn i Gilabert

President de la Diputació de Lleida

[/despiece]

[noticiadiari]68/12444[/noticiadiari]